

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

Punct. I. Quid sit specificatio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

respondendum est, negando non posse conferuari habitum acquisitum sine infuso. Ad probationem illius distinguendum est antecedens. Facile posse, supponit simpliciter posse: facile posse in actu primo adaequato, concedo: habitus qui ex se tribuit facile posse, & de facto reddit potentiam facilem, quando habet omnia requisita secundum suam entitatem supponit simpliciter posse ad sui conseruationem, nego.

9 In istis: Habitus acquisitus ad primam sui infusionem supponit infusum: ergo ad sui conseruationem. Probatur consequentia: Non magis requiritur ad productionem quam ad conseruationem; sed ad productionem habitus adquisiti supernaturalis requiritur infusum: ergo ad conseruationem. Respondeo negando primam consequentiam antecedenti admissio, quia in prima productione habitus adquisitus producit ab actu, & actus supponit habitum infusum, à quo producit, ac proinde supponit in illo instanti habitus adquisitus infusum, à quo dependet tanquam à causa mediata. In instanti vero conseruationis habitus adquisitus non conseruatur ab actu, sed à Deo tanquam à primo, & ultimo conseruante, ac proinde non dependet neque proximè neque remotè ab habitu infuso. Ad probationem consequentiae respondeo non magis requiri ad producendum, quam ad conseruandum effectum quandoproductione, & conseruatio futura est ab eadem causa: quando vero productio futura est à causa secunda, & conseruatio à prima, requiritur causa remota conseruans illam causam secundam, vt effectus producat, non vero requiritur, vt conseruetur causa remota conseruans Deum proximè effectum conseruantem.

10 Affirmo, actus supernaturales non producere habitum infusum adquisitum supernaturalem, quia si illud producerent, superfluum posset esse habitus infusus, quod sic probo. Habitus infusus requiritur vt eleuet potentiam ad actum supernaturalem, quem ipsa vipote naturalis non potest producere, sed hæc eleuatio tribueretur potentie ab adquisito: ergo superfluum esset infusus. Probo minorem, in qua est tota difficultas: Habitus acquisitus vt probauit producit actiue substantiam actus: ergo posito habitu acquisito supernaturali iam esset aliquod compingitum potentia supernaturale ad actum supernaturalem producendum: ergo esset sufficienter eleuata, & esset ex parte principij actiui aliquid supernaturale, cui responderet supernaturalitas re: lucens in actu: ergo non esset necessarius alius habitus infusus ad actum supernaturalem producendum. Dices, necessarium esse habitum infusum quia acquisitus non est ad substantiam, sed ad facilitatem. Contra: probauit iam habitum acquisitum concurrere ad substantiam, & tantum dici concurrere ad facilitatem, quia sine illo potest dari alius similis actus circa illud obiectum: ergo habitus acquisitus supernaturalis influeret in substantiam actus supernaturalis: ergo ad hunc non esset necessarius habitus infusus supernaturalis, cui corresponderet supernaturalitas effectus.

11 TERTIA CONCLUSIO. Facilitas ad actus supernaturales prouenit ab habitu naturali eleuato habitu infuso ad actus supernaturales producendos. Hæc conclusio probanda est ex duabus præcedentibus, vbi probauit facilitatem actuum supernaturalium reducendam esse in aliquem habitum acquisitum, & nullum supernaturalem produci. Ex quo necessario cogimur ad habitum naturalem confugere. Confirmatur ex doctrina tradita Punct. 4. vbi probauit habitum reddere potentiam facilem ad actum distinctum in specie ratione principij ab illo à quo fuit productus, dum non distinguatur à ratione obiecti: ergo habitus naturalis productus ab actu naturali poterit reddere faciliem potentiam ad actum ratione principij supernaturalem & specie distinctum secundum hoc prædicatum, dummodo tædat in idem obiectum, in quod tendebat actus, à quo fuit productus. Confirmatur ratione desumpta à priori ex ipsa natura habitus. Habitus deseruit ad vincendam difficultatem, & reddendam faciliem potentiam: sed tota difficultas, quæ est in actu desumitur ex materia, & ex motiui circa quod versatur actus, nõ ex naturalitate, vel supernaturalitate: ergo dum materia, & motiui sit idem, idem habitus requiritur, siue actus futurus sit naturalis, siue supernaturalis. Probo consequentiam: vbi est eadem difficultas, eadè facilitas requiritur, vt vincatur, sed quotiescumque est eadem materia, & idem motiui eadè difficultas: ergo requiritur eadem facilitas, quia vincatur, seu eadem facilitate vincitur difficultas, quæ est eadem. Difficultatem non oriri ex supernaturalitate facile probatur. Actus naturalis, & supernaturalis

Franc. de Oniedo, Philosoph. Tom. 11.

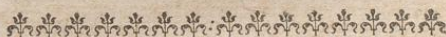
ralis circa eandem materiam & idem motiui tantum differunt ex diuerso principio, à quo procedunt: sed potentia non habet specialem difficultatem in producendo actu adiuta alio compingitum supernaturali, vel naturali: ergo difficultas actus non oritur ex supernaturalitate, vel naturalitate. Maior est certa: minor ex ipsis terminis constare videtur, quis enim dicit voluntatem difficilius erumpere in actum adiutam habita infuso, quam sine illo?

12 QUARTA CONCLUSIO. Actus supernaturales produciunt, vel intendunt habitum, quo actus supernaturales, & naturales facile producuntur. Infero hanc conclusionem ex præcedenti. Idem habitus deseruit vt facile fiant actus supernaturales, & naturales, & tã horum, quam illorum exercitio experimur facilitatem illorum, quæ vtriusque est cõmunis accrescere: ergo idè fundamentum est, vt dicamus habitum produci & intendi actibus naturalibus, & supernaturalibus: ergo dicendum ab vtriusque produci, cū nulla repugnancia sit in eo, quod actus supernaturalis producat naturalem habitum.

13 Obiic. ex Soar. Actus producit inclinationem in actus similes illi: ergo actus naturalis non producit habitum inclinante in actum supernaturalem, neque actus supernaturalis producit habitum inclinante in actum naturalem, sed naturalis producit habitum inclinante in actum naturalem, & supernaturalis inclinante in actum supernaturalem: ergo. Respondeo: Actum producere habitum inclinante in actus illi similes ratione motiui, & ratione materie, siue similes, siue dissimiles ratione principij, ac proinde actum naturalem producere habitum inclinante in alium actum tendentem in idem motiui, siue naturalem, siue supernaturalem. Similiter actus supernaturalis producit habitum inclinante in omnem actum siue naturalem, siue supernaturalem tendentem in idem motiui & materiam similem, in qua non reperitur noua difficultas.

14 Obiic. ex Hurt. Si actus supernaturalis potest producere habitum naturalem, habitus supernaturalis poterit producere actum naturalem: ergo nullum erit caput ex quo sumatur supernaturalitas actus, & poterimus dicere actum voluntatis procedentem ab habitu infuso esse naturalem. Respondeo disparem esse rationem, quia actus, qui procedit ab habitu supernaturali per se & essentialiter est coniunctus cum illo, ita vt nequeat de potentia Dei absoluta ab illo nõ procedere, quia actus vitalis consistit in actione essentialiter per se ipsam connexa cum suo principio. Habitus vero dependet ab actu supernaturali mediâ actione, & potest ab illo non dependere, sicuti de facto non dependet in instanti generationis, ac proinde ex eo quod dependeat ab actu supernaturali non inferitur non posse dependere ab actu naturali, & non esse naturalem secundum suam entitatem.

15 Hæc dixerim in sententia, quæ habitus supernaturales superaddidos constituit, in illa vero, quæ facilitatem in cognitione, & habitus tantum in speciebus constitueret, quid dicendum sit facile constat ex dictis de specierum productione ab actibus intellectus, & voluntatis.

CONTROVERSIA XV.

De Specificatione.

IN HIL frequentius in Philosophia fertur, quam potentias specificari per actus & actus per obiecta, neque potentis & actibus remitti specificationum clauduntur, vix enim de aliqua entitate disputamus, præcipue si relatiua sit, cui proprium specificatiuum non tribuimus. ideo placuit Controuersiam hanc instituere de specificatione rerum omnium.

PUNCTVM I.

Quid sit specificatio.

Specificare propriè loquendo est rei speciem facere, seu propriam speciem rei tribuere, quod si strictè sumatur causalitatem specificatiui in specificatum dicit, quod enim speciem alicuius efficit & illi speciem dat. verè est causa illius, ideo doctè dixit P. Herice tract. 1. disp. 5. c. 4. n. 39. & tract. 2. disp. 18. cap. 5. num. 34. specificationem formalem, & à priori inuoluere dependentiam. Ex hoc principio,

S hanc

hanc nobis certam debemus præfigere regulam: omne illud, quod ab alio propriè, & à priori non dependet, propriè & ab illo non specificatur, quia specificatio, ut iam dixi, formaliter causalitatem includit.

2 Ceterum non quilibet entitas, quæ dat esse alteri illam specificare dicitur sub omni ratione, sed tantum sub illa, quam præcisè ex vi illius principij determinatè habet tanquam à determinatio illius: exempli gratia: actio eo ipso quod procedat à principio naturali adequato non potest non esse naturalis: prædicatum naturalis in actione specificationem sumit à principio naturali ut naturali, quia hoc determinatum est ad producendam actionem naturalem, ita ut omnis actio, quæ ab illo procedat necessarid sit naturalis, & non possit esse supernaturalis. Quando verò causa ex se indifferens est ad producendum hunc effectum cum hoc prædicato specifico, & alium effectum cum alio prædicato opposito, specificatio talis prædicati non potest tribui principio indifferenti non libero, quia cum secundum suam naturam indifferens sit, & non possit se determinare, determinatio talis prædicati non ab illo, sed ab alio principio procedet à quo dicitur speciem desumere, exempli gratia: potentia visiva indifferens est ad producendam visionem coloris albi, vel nigri, producit de facto visionem coloris albi, specificatio prædicati, per quod hæc visio differt ab alio, quod haberet visio coloris nigri non sumitur à potentia, quæ non fuit à se determinata ad illud producendum, sed ab specie impressa, quæ illam determinavit, ut talem in specie visionem produceret.

3 Dixi specificationem prædicati non posse tribui causæ indifferenti non liberæ, quia si causa libera sit cum ipsa se possit determinare, etiam si indifferens sit ad amandum, vel odio habendum, potest dare actui prædicatum specificum amoris, quia potest se determinare ad amandum, & ablatio indifferentiæ ad amorem, & odium tribuitur voluntati, tanquam principio liberè se determinanti.

Sicuti causa, & causalitas in intrinsecam, & extrinsecam dividitur, ita specificatio eandem partitionem habet: specificatio intrinseca est illa quæ provenit à causa intrinseca, illa videlicet quam habet totum à forma: specificatio extrinseca est quam habet effectus à causa extrinseca adequatè ab illa distincta actio videlicet ab agente.

4 Specificationis nomen latius patet quam illius stricta significatio, iā enim sumitur non solum pro vera causalitate specificatiui, in specificatum, sed etiam pro illatione vnius prædicati ex alio ad quod habet aliquem ordinem, secundum quam acceptionem dicimus potentias specificari ab actibus, quia ex actu naturis, naturam potentiarum inferimus. Ex hoc fonte dimanavit divisio specificatiui, & specificationis à priori, & à posteriori: specificatio à priori, quæ propriè est specificatio, est illa quæ procedit à vera causa, in qua specificatum verè tribuit esse specificato; specificatio à posteriori est, quæ non sumitur à causa in qua specificatum non tribuit esse specificato, sed tantum illud arguitur inferi, hac ratione specificantur potentia ab actibus, quia ex diversis actibus diversas potentias inferimus.

5 Inter entitates relatiuas, quædam dicunt ordinè ad terminos, qui purè gerunt vices termini respectu illarum, ita ut nullo causalitatis genere, termini in entitates relatiuas influant, sicuti cognitio diuina dicit respectu ad obiectum creatum, quod nullo modo in illā influit, neque immediatè, neque mediā specie, & quilibet relatio transcendentalis termini ad suum effectum, qui nullam causalitatem exercet circa illam, sed tantum se habet per modum purè termini in ordine ad causalitatem, quia et si aliā ratione terminus relationis transcendentalis non se habeat ut purè terminus, quia aliquā denominationem desumit ex terminatione, ex quo distinguitur relatio transcendentalis à prædicamentalis: in ordine verò causalitatis effectus relationis transcendentalis tantum se habet ut purè terminus, quia nullam causalitatem exercet circa entitatem, quæ in ipsam refertur. Aliæ relatiue entitates dicunt ordinè ad terminos, qui causalitatem aliquā propriā, & strictam, proximam, vel remotam exercent circa respectus, quos terminant. Exemplum esto actus videndi, qui refertur in colorē, qui color mediā specie impressā illum efficienter producit, & sensatio tactus, quæ refertur in qualitatem, quæ immediatè illam producit.

6 Ex his entitatibus respectiuis, quæ terminos purè terminos respiciunt non possunt ab illis specificatione propriā à priori trahere, quia præcisè determinare non est influere, neque terminus præcisè quatenus terminus est habet ra-

tionem veræ causæ propriæ & strictæ, sed tantum impropiè, solet enim dici causa formalis extrinseca, quæ verè forma non est, neque veram causæ rationem habet. Potentia huiusmodi entitates à posteriori specificari à suis terminis, ex quorum diversitate, diversitatem effectuum colligimus. Entitates respectiue respicientes terminos, qui in illas aliquam causalitatem exercent ab illis possunt specificari, sicuti coloris visio, quæ à suo obiecto propriè speciem trahit. Ex his principiis facile poterunt assignari illa, à quibus singulæ entitates per omnia prædicamenta discurrendo speciem trahunt.

PUNCTUM II.

De specificatione potentiarum.

IN mea sententia, quæ potetias ab anima non distinguit, multa ex his, quæ dicam locum habere nequeunt, procedam tamen in opinione quæ potetias distinguit ab anima inter se, ut quæstioni locum demus, & doctrinam de specificationibus notam faciamus.

PRIMA CONCLUSIO. Nulla potentia specificatur ab actibus specificatione propriā, & à priori desumptā. Hæc conclusio ex dictis Punctis præcedenti manifestè inferitur per hunc discursum legitimum. Nulla entitas specificatur ab illo à quo est independens tanquam à causa, sed potentia est independens tanquam à causa ab actibus: ergo potentia non specificatur ab actibus: Maiorem probat Puncto præcedenti: Minor est certa, quia visio & intellectio nullam exercent causalitatem in potentiam intellectivam, & volitivam.

SECUNDA CONCLUSIO. Quilibet potentia specificatur à priori propriè, & strictè ab essentia, à qua dimanant: probat quilibet potetia procedit ab essentia, cuius dicitur potentia per simplicem emanationem tanquam ab adequato principio: sed omnis effectus specificatur à principio adequato, seu ab aliquo in illo concluso: ergo omnis potentia specificatur ab essentia: Maiorem admittit communis sententia: minorem probat principium adequatum naturæ suæ est determinatum, si necessarid operatur ad producendum effectum, & à se determinatur, si est liberum ad producendum effectum: ergo effectus procedit à principio adequato tanquam à principio cui tribuitur determinatio specifica ipsius effectus: ergo procedit ab illo tanquam ab specificante.

TERCIA CONCLUSIO. Potest dari potentia visiva superaddita in homine, & equo (sic de aliis potetis communibus homini, & equo sentio) quæ specificetur ab homine, & equo non secundum rationes específicas vniuscuiusque, sed secundum rationem communem animabilis, ita ut potentia visiva hominis possit secundum ultimam rationem specificam procedere ab equo, & specie non distinguantur potentia visiva hominis & potentia visiva equi. Probat hanc conclusionem: non repugnat hominem habere potentiam talis naturæ, ut si coniungeretur cum natura equi, cum illa produceret actus videndi, quos produceret equus, sicuti modò adiuncta naturæ hominis producit actus visionis quos producit homo: ergo non repugnat eadem potentia non solum secundum speciem, sed etiam secundum numerum potuisse antecederet afficere hominē, vel equum, sed talis potentia utriusque communis procederet à quocumque illorum quatenus aliquid commune haberet cum altero: ergo ab illa ratione comuni specificaretur, & non à ratione speciali, quia differt homo ab equo. Posse eandem potentiam afficere hominem & equum sic probat: Potentia non dependet per se & immediatè, sed mediā actione dependet ab homine; ergo potuit antecederet non dependere ab homine, sed dependere ab equo mediā alia actione.

Obiicit. Potentia visiva hominis producit visiones specie distinctas ab illis, quas producit potentia visiva equi: ergo distinguitur in specie. Probat antecedens: Potentia visiva hominis producit visiones dependentes essentialiter ab homine, potentia visiva equi producit visiones essentialiter dependentes ab equo: sed hæc visiones distinguuntur in specie: ergo utraque potentia necessario requirit actus specie distinctos: ergo distinguitur specie. Respondeo casu quo potentia visiva hominis possit afficere equum, & e contra, utramque potentiam posse producere actus eiusdem speciei, licet de facto alios specie distinctos producat, quia potetia visiva hominis posset producere actus essentialiter dependentes